

Príloha

Výskumné a projektové aktivity, výstupy

Príloha v bodoch sumarizuje výskumné, vzdelávacie, diseminačné a publikačné aktivity realizované v rámci projektu. Je spracovaná ako prehľadný a faktografický doplnok k záverečnej správe, aby bolo možné rýchlo identifikovať jednotlivé aktivity, ich charakteristiku, zapojených účastníkov a konkrétne výstupy.

1. Výskumné aktivity a zber údajov

1.1. Výskum v materskej škole: ZŠ s MŠ Veľký Kýr

- **Realizátor:** výskumný tím FSS UKF v Nitre
- **Miesto:** Základná škola s materskou školou vo Veľkom Kýre; menšinová trieda materskej školy s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Cieľová skupina:** 20 detí vo veku 3 – 6 rokov; v triede pôsobili dve učiteľky a jedna asistentka.
- **Metóda:** pozorovanie priamej edukačnej činnosti v triede a následný riadený rozhovor s učiteľkami podľa vopred pripravených otázok.
- **Sledovaná oblasť:** edukačné aktivity súvisiace so slovenským jazykom v predprimárnom vzdelávaní, praktické podmienky jazykového rozvoja a skúsenosti pedagógov.
- **Konkrétny výstup:** empirický pozorovací materiál a rozhovorový materiál o situácii rozvíjania slovenského jazyka v materskej škole; podklad využiteľný pri formulovaní metodických odporúčaní.

1.2. Zber skúseností študentiek a pedagogičiek

- **Realizátor:** výskumný tím FSS UKF v Nitre
- **Účastníčky:** 7 študentiek druhého ročníka magisterského štúdia v dennej forme a 12 študentiek externej formy štúdia v programe učiteľstvo pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom maďarským na FSS UKF v Nitre.
- **Špecifikum:** študentky externej formy už pôsobili ako učiteľky v materskej škole, na prvom stupni ZŠ alebo ako vychovávateľky v školskom klube detí.
- **Metóda:** zber odpovedí na vopred formulované otázky.
- **Sledovaná oblasť:** prepojenie pedagogickej prípravy a edukačnej praxe, ako aj skúsenosti so slovenským jazykom v prostredí škôl s VJM.
- **Konkrétny výstup:** skúsenostná databáza založená na odpovediach 19 účastníčok, využiteľná pri obsahovej úprave prípravy budúcich učiteľov a pri doladovaní pilotovaných predmetov.

1.3. Dotazníkový výskum na prvom stupni základných škôl s VJM

- **Realizátor:** výskumný tím FSS UKF v Nitre
- **Cieľová skupina:** žiaci prvého stupňa základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Vzorka:** 995 respondentov zo škôl v západnom, strednom a východnom Slovensku.
- **Územné pokrytie:** Deáki, Párkány, Naszvad, Hetény, Dunaszerdahely, Bratislava, Tejfalu/Somorja, Jelenec/Gímes, Rimavská Sobota, Tornaľa, Boľ, Moldava nad Bodvou, Kráľovský Chlmec, Drnava a ďalšie podskupiny.
- **Metóda:** dotazníkové zisťovanie zamerané na postoje žiakov k slovenskému jazyku a na vybrané aspekty jazykového výkonu.
- **Sledovaná oblasť:** postoje, jazykové prostredie, sociolingvistické a psycholingvistické faktory ovplyvňujúce osvojovanie slovenského jazyka.
- **Konkrétny výstup:** celoslovenská databáza o postojoch a jazykovom výkone žiakov prvého stupňa; základ pre odborné články a konferenčné prezentácie.

1.4. Analýza slovenských jazykových produktov žiakov prvého stupňa

- **Realizátor:** výskumný tím FSS UKF v Nitre
- **Cieľová skupina:** žiaci prvého stupňa škôl s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Metóda:** zber a analýza žiackych slovenských jazykových produktov.

- **Sledovaná oblasť:** tvorba viet v slovenskom jazyku, slovná zásoba, produktívne používanie jazyka a regionálne rozdiely v jazykovom výkone.
- **Konkrétny výstup:** analytický materiál o slovenských jazykových produkciách žiakov prvého stupňa; východisko pre odbornú publikáciu a medzinárodné konferenčné príspevky.

1.5. Výskum na druhom stupni ZŠ a na osemročných gymnáziách

- **Realizátor:** výskumný tím Katedry slovanských filológií FF UKF v Nitre.
- **Cieľová skupina:** žiaci 6. – 9. ročníka základných škôl a osemročných gymnázií s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Vzorka:** 472 respondentov zo škôl v západnom, strednom a východnom Slovensku.
- **Miesta výskumu:** Rožňava, Šahy, Jelenec, Bratislava, Fiľakovo, Moldava nad Bodvou, Lučenec a ďalšie zapojené inštitúcie.
- **Metódy:** dotazníkový výskum, pozorovanie, priame a nepriame interview, riadené rozhovory s riaditeľmi a pedagógmi, sociometria a hospitácie vyučovacích hodín.
- **Sledovaná oblasť:** prax vyučovania slovenského jazyka, školské jazykové prostredie, skúsenosti žiakov a pedagógov.
- **Konkrétny výstup:** výskumný podklad pre jazykovú, literárnu a didaktickú časť projektu v oblasti nižšieho sekundárneho vzdelávania.

1.6. Analýza učebníc

- **Predmet analýzy:** učebnice slovenského jazyka a literatúry používané v skúmaných školách.
- **Hľadiská analýzy:** obsahová analýza vzhľadom na obsahový štandard a výkonový štandard; grafické spracovanie; formulácia úloh a otázok; textové ukážky a výber autorov.
- **Sledovaná oblasť:** vhodnosť učebníc pre menštinové, bilingválne a jazykovo špecifické prostredie škôl s VJM.
- **Konkrétny výstup:** učebnicový analytický podklad, ktorý podporuje metodické závery jazykovej a literárnej sekcie projektu, magisterská záverečná práca.

2. Workshopy a odborné stretnutia

Súhrn workshopov

Aktivita	Dátum	Počet účastníkov	Hlavná charakteristika / výstup
Kick off meeting	14. 10. 2025.	41 osôb	Teoretické základy, spoznať a prediskutovať osvedčené postupy pre úspešnú realizáciu projektu. https://www.fss.ukf.sk/sk/index.php?option=com_content&view=article&id=2225
1. workshop	23. 04. 2025	30 osôb	Odborné stretnutie s odborníkmi z praxe; praktické otázky vyučovania slovenského jazyka https://www.fss.ukf.sk/sk/2-uncategorised/2376-workshop-projekt-vyucovania-sj?highlight=WyJ3b3Jrc2hvcCJd
2. workshop	07. 10. 2025	26 osôb	Výmena skúseností a odborná koordinácia; podpora implementácie projektu https://www.fss.ukf.sk/sk/2-uncategorised/2514-workshop-2025-07-10-sk?highlight=WyJwclxlMDBlZHB5YXZhlwiYnVlXHUwMGZhY2ljaCIsInVcdTAxMGRpdGVcdTAxM2VldiInByXHUwMGVkcHJhdmEgYnVlXHUwMGZhY2ljaCIsInByXHUwMGVkcHJhdmEgYnVlXHUwMGZhY2ljaCB1XHUwMTBkaXRIxHUwMTNlb3YiLCJidWRcdTAwZmFjaWNoIHVcdTAxMGRpdGVcdTAxM2VldiJd

3. workshop	30. 09. 2025	67 osôb	Slovenčina na mieru I. odborný program súvisiaci s témou projektu; širší okruh účastníkov https://ksf.ff.ukf.sk/podujatia/workshop-slovincina-na-mieru-i/
4. workshop	09. 10. 2025	80 osôb	Slovenčina na mieru II. odborný program; zdieľanie projektových informácií a metodických skúseností https://ksf.ff.ukf.sk/podujatia/workshop-slovincina-na-mieru-ii/
Odborná prednáška	27. 04. 2026	26 osôb	Prednáška RNDr. Júlia Miklovičovej, PhD., národnej koordinátorky štúdia PISA, na tému <i>Medzinárodné merania na Slovensku</i> (27. 4. 2026) https://ksf.ff.ukf.sk/podujatia/prednaska-rndr-julie-miklovicovej-phd/
5. workshop	04. 05. 2026	24 osôb	Ako pripraviť žiakov na TESTOVANIE 9 - Workshop PhDr. Viktórie Khernovej a PhDr. Marcela Olšiaka, PhD. (NIVaM) https://ksf.ff.ukf.sk/podujatia/prednaska-rndr-julie-miklovicovej-phd/
6. záverečná konferencia	23. 06. 2026	50 osôb	Záverečná konferencia projektu: Dva roky skúseností a výsledkov: Príprava budúcich učiteľov slovenského jazyka na školách s vyučovacím jazykom maďarským. https://www.fss.ukf.sk/sk/index.php?option=com_content&view=article&id=2738;

2.1. Priame výstupy workshopov

- **Celková účasť:** na štyroch workshopoch sa zúčastnilo spolu 344 osôb.
- **Dokumentovaný výstup:** boli pripravené 4 informačné listy slúžiace na prezentáciu a šírenie projektových aktivít.
- **Odborný výstup:** skúsenosti a spätná väzba účastníkov prispeli k dolaďovaniu vzdelávacích a metodických materiálov.

3. Pilotované predmety a metodické materiály

3.1. Stratégie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry na školách s vyučovacím jazykom maďarským (FSŠ UKF v Nitre)

- Pilotovaný predmet Stratégie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry na školách s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Počet účastníkov:** 11 osôb.
- **Obdobie:** pilotné vyučovanie sa uskutočnilo v zimnom semestri akademického roka 2025/2026.
- **Vyučujúci:** Mgr. Michal Krauter, PhD.
- **Charakter predmetu:** pilotovaný predmet zameraný na stratégie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry.
- **Konkrétny výstup 1:** metodický materiál Stratégie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry na školách s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Konkrétny výstup 2:** metodický materiál Návrh aktivít a cvičení pre 2. cyklus základných škôl s VJM.

3.2. Komunikačné zručnosti 2 (FSŠ UKF v Nitre)

- **Počet účastníkov:** 18 osôb.
- **Obdobie:** pilotné vyučovanie sa uskutočnilo v letnom semestri akademického roka 2025/2026.

- **Vyučujúci:** Mgr. Michal Krauter, PhD.
- **Charakter predmetu:** pilotovaný predmet zameraný vyučovanie komunikačných zručností v slovenskom jazyku
- **Konkrétny výstup 1:** metodický materiál Komunikačné zručnosti 2

3.3. Didaktika čítania a literatúry na školách jazykových menšín (FF UKF v Nitre)

- **Počet účastníkov:** 23 osôb.
- **Obdobie:** pilotné vyučovanie sa uskutočnilo v zimnom semestri akademického roka 2025/2026.
- **Vyučujúci:** PhDr. Dominik Vančo, PhD.
- **Charakter predmetu:** didaktické otázky čítania a vyučovania literatúry v školách jazykových menšín.
- **Konkrétny výstup:** skúsenosti z pilotovania boli využité pri rozvoji didaktiky literatúry a čítania a pri príprave súvisiaceho vysokoškolského učebného materiálu.

3.4. Slovenčina na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín (FF UKF v Nitre)

- **Počet účastníkov:** 8 osôb.
- **Obdobie:** pilotné vyučovanie prebiehalo v letnom semestri akademického roka 2025/2026.
- **Charakter predmetu:** predmet zameraný na vyučovanie slovenského jazyka v prostredí škôl národnostných menšín.
- **Konkrétny výstup:** skúsenosti využiteľné pri začleňovaní relevantných obsahov výučby slovenčiny pre menšinové školy do vysokoškolskej prípravy budúcich učiteľov.

4. Diseminačné aktivity

4.1. Konferencia: Nové aspekty v didaktike materšského jazyka

- **Dátum a miesto:** 8. – 9. 2024, Praha
- **Príspevok:** prof. PaedDr. Zuzana Kováčová, PhD.: *Potenciál sukcesívne kreovaného naratívneho textu pre vyučovanie syntaxe a polovetných konštrukcií.*

4.2. Konferencia Granaslavic, Granada

- **Dátum a miesto:** 2. – 4. jún 2025, Granada.
- **Príspevok 1:** István Kozmács – Ildikó Vančo: The Challenges of Teaching Slovak Language to the Hungarian Minority in Slovakia.
- **Príspevok 2:** Anna Oros Bugár – Ildikó Vančo: Is Teaching a State Language Teaching a Foreign Language?
- **Konkrétny výstup:** prezentácia hlavných problémových okruhov projektu na medzinárodnom vedeckom fóre.
<https://www.fss.ukf.sk/sk/2-uncategorised/2442-granaslavic-2025-sk?highlight=WyJwclxIMDBIZHByYXZhIiwYnVhXHUwMGZhY2ljaCIslNvcdTAXMGRpdGVcdTAXM2VvdiIsInB5XHUwMGVkcHJhdmEgYnVhXHUwMGZhY2ljaCIslNByXHUwMGVkcHJhdmEgYnVhXHUwMGZhY2ljaCB1XHUwMTBkaXRIYHUwMTNlb3YiLCJidWRcdTAwZmFjaWN0IHVcdTAXMGRpdGVcdTAXM2VvdiJd>

4.2. Pozvaná prednáška, České Budějovice

- **Dátum a miesto:** 14. apríl 2026, Ústav bohemistiky Filozofickej fakulty Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach.
- **Prednášajúce:** Silvia Lauková, Petra Kaizerová, Martina Taneski.
- **Názov prednášky:** Rozvoj čitateľských kompetencií v slovenskom jazyku na školách s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Konkrétny výstup:** medzinárodná odborná prezentácia výsledkov projektu v oblasti didaktiky čítania a literatúry.

4.3. 11. Filologické dni, Zadar

- **Dátum a miesto:** 5. – 6. marec 2026, Univerzita v Zadare.
- **Účastníci:** viacerí členovia Katedry slovanských filológií FF UKF v Nitre.
- **Charakter aktivity:** medzinárodná vedecká konferencia.
- **Konkrétny výstup:** prezentácia výsledkov projektu a vysokoškolskej učebnice Bilingvizmus z aspektu vyučovania slovenčiny na školách s vyučovacím jazykom maďarským.

- <https://ff.ukf.sk/clenovia-katedry-slovanskych-filologii-reprezentovali-ff-ukf-na-medzinarodnej-vedeckej-konferencii-v-chorvatsku/>

4.4 XXX. Komárňanské pedagogické dni

- **Dátum a miesto:** 24. február 2026, Komárno.
- **Prednášajúci:** Ildikó Vančo – István Kozmács, plenárni prednášajúci.
- **Názov príspevku:** Hravo a komunikatívne – ale kde zostáva empiria?
- **Konkrétny výstup:** prezentácia empiricky podloženého prístupu projektu na odbornej konferencii venovanej vyučovaniu slovenského jazyka a slovenskej literatúry.
- <https://szmpsz.sk/xxix-komaromi-pedagogiai-napok/>

4.5. Premenné sféry používania menšinového jazyka, Bratislava

- **Dátum a miesto:** 12. november 2025, Bratislava.
- **Organizátori:** Jazyková kancelária Gramma pri Fórum inštitúte a Katedra maďarského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Komenského.
- **Príspevok:** Vančo Ildikó – Tódor Erika-Mária: Skúmanie postojov žiakov mladšieho školského veku k štátnemu jazyku.
- **Konkrétny výstup:** prezentácia čiastkových výsledkov projektu pred odbornou verejnosťou.

4.6. International Congress: Education and Knowledge, Alicante

- **Dátum a miesto:** 10. – 12. jún 2026, Alicante.
- **Prednášajúci:** István Kozmács – Ildikó Vančo.
- **Názov príspevku:** Language Learning in Minority Contexts: A Nationwide Study of Slovak Competence among Hungarian-Speaking Pupils.
- **Konkrétny výstup:** prezentácia výsledkov celoslovenského žiackeho výskumu v medzinárodnom pedagogickom a výskumnom kontexte.

5. Publikačné a učebné výstupy

5.1. Vysokoškolské učebnice

- **Učebnica 1:** Zuzana Kováčová – Patrik Petráš – Milan Kolesík: Bilingvizmus z aspektu vyučovania slovenčiny na školách s vyučovacím jazykom maďarským.
- **Učebnica 2:** Petra Kaizerová – Silvia Lauková – Martina Taneski: Od čítania k zážitku v druhom jazyku: Didaktické aspekty výučby slovenskej literatúry v bilingválnom prostredí I.
- **Učebnica 3:** Online učebnica: Ján Gallik – Michal Krauter: Stratégie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry na školách s vyučovacím jazykom maďarským.

5.2. Publikované odborné príspevky

- **Príspevok 1:** Anna Oros Bugár – Ildikó Vančo – István Kozmács: Szlovák nyelvvel kapcsolatos attitűdök az alsó tagozaton. Országos felmérés eredményei a szlovákiai magyar iskolákban. Katedra, 33(3-4), 76-84.
- **Príspevok 2:** Anna Oros Bugár – Ildikó Vančo – István Kozmács: Innovációk a szlováknyelv-tanárképzésben: lépés a hatékonyabb államnyelvoktatás felé. Katedra, 33(1-2), 1-6.
- **Príspevok 3:** Anna Oros Bugár – Ildikó Vančo – István Kozmács: Alsó tagozatos tanulók szlovák nyelvű produkcióinak elemzése. Országos felmérés eredményei a szlovákiai magyar iskolákban. Katedra, 33(5-6), 61-69.
- **Konkrétny výstup:** publikovanie empirických výsledkov projektu v odbornom periodiku.
- **Príspevok 4.** Anna Oros Bugár, Ildikó Vančo Second and Foreign Language Acquisition Among Minority University Students /, 2026. In: Research Trends in Discourse Analysis and Language Acquisition in the Artificial Intelligence Era : Research Trends in the AI Era / ed. Maria Luisa Carrió-Pastor, Carlos Perrián-Pascual. - Lausanne : Peter Lang, 2026. - ISBN 9783034362559, P. 159-180. I.
- **Konkrétny výstup:** publikovanie empirických výsledkov projektu v zborníku u prestížneho vedeckého vydavateľstva Peter Lang.

5.3. Príspevok v tlači

- **Príspevok:** Vančo Ildikó -Tódor Erika-Mária: Kisiskolások államnyelvvel kapcsolatos attitűdjeinek vizsgálata. Fórum Intézet.
- **Konkrétny výstup:** publikovanie výsledkov projektu v zborníku
- **Učebnica 4:** Ildikó Vančo – István Kozmács: Vyučovanie slovenského jazyka v školách s vyučovacím jazykom maďarským: teoretické východiská a metodické otázky.
- **Učebnica 5:** Ildikó Vančo – István Kozmács: A szlovák nyelv tanítása magyar tananyelvű iskolákban: Elméleti alapok, módszertani kérdések és gyakorlati alkalmazások
- **Učebnica 6:** Petra Kaizerová – Silvia Lauková – Martina Taneski: Od čítania k zážitku v druhom jazyku II. Metodické portfólio edukácie slovenskej literatúry.

6. Súhrnné kvantitatívne ukazovatele

- **Pozorovanie v materskej škole:** 1 inštitúcia, 20 detí, 2 učiteľky, 1 asistentka
- **Odpovede študentiek a pedagogičiek:** 19 osôb
- **Dotazníkový výskum na prvom stupni ZŠ:** 995 žiakov
- **Kick-off meeting:** 41 účastníkov
- **Workshopy:** 5 aktivít, spolu 203 účastníkov
- **Odborná prednáška:** 1 aktivita
- **Záverečná konferencia:** počet účastníkov 50
- **Pilotované predmety:** 4 predmety, spolu 60 účastníkov
- **Metodické materiály:** 4 konkrétne metodické materiály
- **Informačné listy:** 4 informačné listy
- **Vysokoškolské učebnice:** 6 vysokoškolských učebníc
- **Publikované odborné príspevky:** 3 príspevky
- **Príspevok v tlači:** 1 príspevok, 2 učebnice
- **Pripravované tematické číslo vedeckého časopisu Stredoeurópske pohľady s názvom *Problematika edukatívnych aspektov slovenčiny ako druhého, cudzieho a zdedeného (hereditárneho) jazyka***